

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITE-
RARĂ DOBROGEANĂ

APARE LUNAR

Director, **PETRU VULCAN.**

▼▼▼

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Str. DECEBAL, 8.

CONSTANȚA

▼▼▼

ABONAMENTUL:

Un an în țară . . . Lei 6 | Un an în străinătate Lei 10
Jum. an 3 | Jum. an 5

UN NUMĂR 50 BANI

▼▼▼

SUMARUL No. 3:

*

Geniul nostru glorios, — M. S. Regelui, de P. Vulcan. — Evoluția poporului Român în cei 40 ani de Domnie a M. S. Regelui Carol I, de Căpitan Popovici-Răsbocu. — Sonet, dedicat M. S. Regelui, de N. Burlănescu-Alin. — Sonet, dedicat M. S. Reginei, de M. Burlănescu-Alin. — Un semn al războiului sub Carol I, de P. Dumilescu. — Carmen Sylva (Selipiri de gând), de D. C. Zavalide. — Carmen Sylva (Vremea și Iubirea), de D. C. Zavalide. — Pagini din Istoria Națională (un episod din războiul 1877-1878), de Șt. Șt. Tuțescu. — Răsunet mic, de C. Cihan. — După patru-zeci de ani (studiu istoric), de M. A. Rennert. — Bibliografia, înștiințări. *Ilustrațiuni:* M. S. Regele Carol I.

Constanța, 1906 ▼▼▼
Tipografia „Aurora”
▼▼▼ Frați Grigoriu.

A APĂRUT

Marele Album Național al Dobrogei

Inchinat M. S. REGELUI CAROL I

elaborat de D-I PETRU VULCAN.

Acest album istoric, în care se copriind figurile: Voevodului Mircea-cel-Bătrân, al M. S. Regelui Carol I și Familiei Regale, prefectii din trecut și prezent, primarii comunelor urbane, reprezentanții armatei, precum și Înaltul Cler, șefii tuturor autorităților, reprezentanții agriculturii, industriei, comerțului și finanțelor, Muftiu și Cadiu, consilieri județeni, etc. costă numai 10 lei și se expediază franco la destinație.

Doritorii să poseadă în bibliotecile lor și pe masă albumul Dobrogei, să se adreseze D-lui P. Vulcan, directorul Revistei «Ovidiu» la Constanța.

Coperta albumului, care e un cap de operă, a D-lui Marius Bunescu, distinsul desenator dobrogean, am reprodus-o pentru tablou pe perete, și oricine 'și-o poate procura de la administrația revistei noastre cu 50 bani, expediindu-se franco la destinație.

Numărul de față fiind festiv, n'am publicat decât numai articole privitoare la jubileu, așa că articolul «Zile mari» va continua în numerile viitoare.

OVIDIU

PRIMA REVISTĂ LITERARĂ DOBROGEANĂ

DIRECTOR FONDATOR: PETRU VULCAN

NUMĂR FESTIV

DEDICAT M. S. REGELUI CAROL I

AL ROMÂNIEI

*În amintirea celui de al 40-lea an al Căpitaniei Sale.
Omagiu de profund respect, admirațiune, iubire neșarmurită și devotament
către Tron și Dinastie.*

M. S. REGELE CAROL I

1866—1906

M. S. REGELUI CAROL I

MARELE CĂPITAN AL ARMATEI ROMÂNE

ȘI

GENIUL NOSTRU GLORIOS

Omagiu profund de recunoștință și nemărginită iubire cu prilejul aniversării
celui de al 40-lea an de Domnie.

I

După ani de muncă sfântă
Geniul scumpei noastre țări
Luminos, măreț s'avântă
Peste nouă țări și mări.

II

In triumf el le străbate
Și dă veste tuturor
Neamurilor depărtate
De izbând'astui popor.

III

Geniu glorios — prin care
Noi Români am triumfat!
Te sărbătorim sub soare
Ca pe un falnic împărat.

IV

Tu, erou în bătălie
Și în puce fondator —
Ai nălțat o Românie
La Regat înfloritor.

V

Și cu dreapta-ți vitejească
Peste dușmani ai trecut,
Iar suflarea românească
Ai făcut-o de temut...

VI

Gând ți-ai să pus să faci tu iară,
Geniu al țării glorios,
Din frumoasa noastră țară
Cuib de raze luminos...

VII

In întreaga lui splendoare
Neamul românesc din nou
Luminează mici popoare
In feericu-i tablou.

VIII

Da, măreța feerie
De la Filaret de-acum
Lumina-va pe vecie
Al viitorimei drum...

PETRU VULCAN.

Evoluția Poporului Român în cei 40 ani de Domnie ai Majestaței Sale

REGELUI CAROL I

In sfârșit, după mari svârcoliri și
trudă, la 10 Mai, 1866, **aleși neamului**
și cu **el**, întreg poporul Român, își văzu
indeplinită, una din cele mai arzătoare
dorințe cerută de divanurile *Ad-hoc* :
«Așezarea pe tronul României a

*„dinastiei streine, dintr'o Familie
Domnitoare din Apusul Europei..*

Noi generațiile mai tinere, copiii și nepoții acelei mari generații de Români, care a muncit din greu la regenerarea neamului,—trebuie să recunoaștem, că la îndeplinirea acestu-i mareț *vis*, nu puțin a conlucrat și **Urgisitul** din noaptea de 11 Februarie, 1866, Prințul *Alexandru Cuza*, care cu o lepădare de sine împinsă până la sublimul jertfei, pentru Patria sa, — a înlesnit calea, ca să se poată isbândi acea ferbinte dorință a poporului Român.

Deci începe primul pas în evoluția poporului Român, sub domnia principelui Carol I.

• • •

Alesul națiunii punând piciorul pe pământul noii Sale Patrii, găsi o atmosferă înăbușitoare încărcată de nouri întunecoși, ce acopereau orizontul viitorului neamului Românesc și al Dinastiei.

Tânăra vlăstare a *Hohenzolernilor*, și-a dat dela început *adănc* seama, de marea menire pe care Providența i-a încredințat-o la gurile Dunărei, prin conducerea destinelor poporului Românesc, așa că :

Tânărul Principe puse mâna cu hotărâre și încredere pe cârma *vasului* ce purta *ursita* neamului, și cu o dibăcie, tact și delicateță regală, vrednică de admirat la un monarh îmbătrânit; mână înainte acest vas, plutind când pe limanuri, când despiciând primejdioase tala-zuri, ce să ridica de furturile politice din'ăuntru și din'afară, producând zguduirii violente Tronului și viitorului neamului în intervalul dela 1866 până la 1872.

Cu toate furtunile, dibaciul și prevăzătorul **Cărmaciul**, a stat neclintit la postul pe care **Providența II** încredințase.

Dela 1872 până la 1876 furtunile continesc, și un echilibru de stabilitate începe a se afirma.

Iar poporul Român după atâtea zguduirii, pare a să reculege, în care timp *Dinastia* prinde rădăcini în pământul țării, când în 1876 vulcanul peninsulei Balcanice, izbucni într'o violentă erupțiune,—amenințând a prăbuși în neant, nu numai soarta împărăției Otomane, dar cu ea și pe cea a poporului Român.

Aci să sfârșeste adoua etapă politică o evoluțiunei poporului Român sub Principele Carol.

• • •

În fața unei atât de grele cumpene, ca războiul din Orient, — chibzuelile și înțălepciunea, sfaturile filozofice, n'ar fi folosit la nimic, intrucât nu puteau înălătura primejdia, dacă nu s'ar fi pășit cu grabă și hotărâre bărbătească la *fapte*.

Deodată alarma răsboinică resună, prin munți, văi și câmpii; chemând pe toți fiii țării la *sfânta datorie*, d'ași scăpa Patria din primejdie.

Iar tunul începe a bubui cu strășnicie la hotare.

Priveliste... pe cât de măreață, pe atât plină de primejdii, — *căci* asvârlea în cumpăna întâmplărilor, întreaga soartă a poporului Român. deunde — numai vânoșia sa răsboinică și norocul armelor, putea să-l mântuească.

Principele **Carol** în ferbinte-i dorință. de a smulge laurii nemuririi pe câmpul de războiu, — *ădună Sfatul țării*, după care dă o proclamație plină de foc și însuflețire către țară și oastea *Sa*, reamintind timpurile de măreție străbună a lui Ștefan și Mihai—și cerând tinerilor săi oșteni, de a să arăta în fața vrăjmașului, strănepoți vrednici de numele uriașilor lor străbuni apoi : pe când norocul armelor în Balcani întorcea spatele mării armate Rusă, și România era chemată a da grabnic ajutor creștinătăței

primejduită — războinicul Principe **Carol** trage spada, și în fruntea a 40 mii viteji, despică apele bătrânei Dunăre, poposind în fața *Plevnei*.

Aci tânăra armată Română, îmbărbătată de avântul Supremului ei Comandant, dă pildă de vitejie bătrânei armate Rusă, ce era pusă, sub Înaltul Comandament al Domnitorului României.

Ca prin farmec primejdia este oprită în loc, și norocul armelor începe a surâde creștinătăței.

În sfârșit după mari jertfe și grele opinteli, care au costat zecimi de mii de vieți vitejești Ruse-Românești; — teribilul vulcan al *Plevnei* fu înăbușit, năprasnicul Osman-Pașa îngenuncheat. Iar văzduhul a răsunat de strigătele de izbândă ale armatelor creștine în memorabila zi dela 28 Noembrie, 1877.

Dela *Plevna* oștile Române fură îndreptate către *Vidin*, pentru a smulge noi lauri de biruință la *Smârdan* și *Belogragic*.

Iar odată cu ivirea Primăverii să reîntore în țară, încărcate de glorie, și purtând în cutele *Drapelelor* zdrențuite de gloanțe, — faima neamului Românesc și al **Marelui lor Căpitan Carol I**.

Ca urmare a izbânzilor războinice Europa în admirația sa, recunoaște înălțarea țării la rangul de *Regat*. Iar poporul Român drept tribut de recunoștință, către *Alesul* său, împodobește fruntea **Marelui Căpitan** cu o coroană de *oșel*, făurită din trofee smulse din mâna vrăjmașului, pe câmpul de bătăe.

Astfel, 14 Martie și 10 Mai, 1881, zile de înălțare națională, formează a *treia* etapă în evoluția poporului Român, care este și cea mai strălucită din Domnia Regelui **Carol I**,

. . .

După războiu, noi orizonturi încep a se ivi în viitorul poporului Român.

Constelațiile Românești din Dacia

Trajană, încep a gravita din ce în ce mai mult către tânărul regat. Dar și dușmăniile de rase se încordează mai tare.

. . .

Marele **Maestru** făuritorul *neatâr-nării* și al *Regalității*, folosindu-se de îndelungatul timp de pace și liniște: în conducerea mai departe a destinelor poporului românesc, în înalta **sa** prevedere, și-a dat pe deplin seamă de faptul, ca un popor, pentru ca să aibă dreptul la viață în rândul popoarelor libere; trebuie neapărat să se *afirme*, pe toate terenurile de *activitate omenească*.

Așa că:

Dela 1878 încoace, n'a pregetat un moment, de a avânta neconținut puterile națiunii în toate direcțiile de muncă, dând *Insuși* pilde personale, punând interes în propășire deopotrivă **Academiei**, ca și **Industriei, Comerțului, Agriculturii** îndeosebit și **Meseriilor**, care toate împreună mergând spre propășire, dau puterea de viață unui popor, garantându-i un *trainic viitor*.

. . .

Din ródnicia poporului Românesc au răsărit mărețe *cap de opere* cu care **România** să fălește astăzi în fața lumii ca:

Măreța **Cetate a Bucureștilor**, care impune respect, atât prin puterea cât și prin cultura sa, **Balkanului și Carpatului**.

Dar **Podul de peste Dunăre** cu **Portul Constanței**, dinpreună cu *vasese* care despică talazurile mărilor, ducând în depărtări falnicul tricolor Românesc?

Toate aceste uriașe monumente, nu vor putea purta pe aripel veacurilor numele *Regelui Carol I*?

Ochiul **Maestrului**, care străbate *spațiul secolilor îndepărtați*, și-a dat prea bine seamă, că trăinicia acestor mărețe

monumente, trebuie să se sprijine pe puterea *vie a națiunii*, în care scop, a lucrat și lucrează cu râvnă neincetat de 40 de ani, la întocmirea unei puternice **Oștiri**.

Când privim trecutul din vârful piramidei celor 40 de ani de domnie ai Regelui Carol I, ce vedem ?

La 1866. Un popor tânăr plin de aspirații, ce-și încredințează destinul în mâna unui Principe tot tânăr.

Un stat Românesc abia înșghebat, subred încă, și aproape zilnic supus la tot felul de isbeliști, care îi primejduia trăinicia.

In 1906. Acelaș popor încă tânăr. Dornic de muncă. Setos de progres. Cu un renume dobândit în Balcani. O cărmuit de un falnic *Rege*, care și-a câștigat un titlu de înaltă recunoștință din partea națiunii, prin primirea *botezului de sânge* în războiul neatârănărei, când a și deschis drumul către glorie, tinerei armate române.

Intemeietorul unei vânjoase Dinastii, care a prins adânci rădăcini în pământul Românesc, și în mâinile *Căria*, românismul și-a pus toată nădejdea, pentru îndeplinirea mărețului său ideal **«Unitatea Națională»**.

Nu trebuie trecut cu vederea faptul că dacă *Marele Maestru* a mănât cu o putere uimitoare vasul ce purta *ursita* poporului Român pe calea evoluțiunii sale istorice, și l-a împins atât de departe pe această cale, apoi—aceasta să datorește și faptului, că *Majestatea Sa a avut la îndemână piloți—vânjoși—naționaliști*, care l-au secundat cu ardoare pe toate căile. Meritul cel mare al **Majestății Sale** este, c'a știut să le ceară aș cheltui, toată vigoarea lor morală, intelectuală și fizică, în folosul spre propășirea și înălțarea neamului.

Astăzi când vânjosul **Cărmaciul**, se găsește încăruntit de *vremi și încordată muncă*,—poporul Român s'a gândit, că cel mai prețios dar ce ar putea să-i ofere, drept tribut de înaltă stimă, recunoștință și admirațiune nu poate fi decât aceia : De a depune la picioarele *Tronului*, întreaga *Sa muncă, săvârșită* în cei 40 de ani, de când neamul Românesc, și-a legat ursita cu **Alesul Său Carol I.**

Pe câmpia Filaretului dar, lumea va admira, geniul de muncă al poporului Românesc, sub înalta oblăduire a **Regelui Carol I.**

Ca Român, cu sufletul dornic de trăinicia și propășirea neamului meu, nu pot decât să rădic glasul către **Cel Fîtot Puternic** să-l rog a da încă zile *mari Majestății Sale*, pentru a duce la bun sfârșit, cea din urmă reformă socială, care ar chezașui pe vecie trăinicia statului Român, **«încestarea țărănimei de pământul țării»**. Așa după cum se inaugurează această mare reformă socială de către marele bărbat de stat *Mihail Kogălniceanu* sub aripa protecție a nemuritorului *Cuza Vodă*.

Când această reformă fundamentală se va săvârși ; *Dinastia* se va înrădăcina, nu numai în pământul Românesc ci, în *inimile a cinci milioane de țărani*.

Și când tot țăranul se va găsi *încestat* de pământul țării aceștia ; toate puhoarele panslavismului și a le mongolismului, nu vor fi în stare a urni *stânca latină* din locul ei.

Atunci *idealul național*, se va realiza, nu se va *visa*.

CĂPITAN POPOVICI.

(Răsborn).

10 Mai, 1906.

SONET

M. S. Regelui Carol I.

O, Rege nobil, pînă de 'nțeleptine,
Te-admir cu cât 'Ţi-îmbeşi mai mult poporul,
Cu cât Ţi înțelegi mai bine dorul
Și prorocirea vremilor străbune!

Vitează și frate bun cu luptătorul,
Cînd gîsul bombei a 'nceput să tîne,
N'ai tremurat, -- ei-al zis: «Alarma sune!
«Coraj vitejia!... Cu voi și Domnitorul!»

Pe cînd Elisabeta, Doamna țării
În câmp venia milionă, rîni să lege, --
Tu re 'nălțai «Stindardul Neatîrnării!»

Învins-al -- S'ani, Românul Te 'nțelege!...
Ești viața țării 'n culmea aspirării!
Ești simbol de progres și pace, -- Rege!

N. BURLĂNESCU-ALIN.

SONET

M. S. Reginei Elisabeta,
Carmona Syiva.

Regină, sfînt lavor de poezie
În fruntea barazilor Poetă rară, --
Dîvindă filii în Bontîmouzen țară!
Atotputernice pe tron Te șie!

O, Carmona Syiva, codrii tremurată
Și apele 'n marmar căntară Ție,
Re mai putînd de-aștia barazie,
Că le-ai redat vicoșia legendară!...

Ca Hamă dînce, blîndă, alîmătoare
A suferinții 'n lupte triumfătoare,
Fii fericită, spre-al nostru bine!

La genul Tîm tot sufletu mi se 'nchină!
Umil, Te-ador ca Hamă și Regină!
Eternă filii, Regină, 'ndre Regine!...

N. BURLĂNESCU-ALIN.

Un semn al Răsboiului

SUB

CAROL I

Cînd Carol I, veni la 1866, ca Domnitor în țara noastră, de la Severin și pînă la București, potrivit timpului de atunci -- spun bătrînii, că «I s'a făcut numai paradă, ea la un Domnitor, ce era.

Toți Românii auzise, că Domnitorul cel nou e tare deștept și bun la inimă. De aceea îl laudau care de care mai mult și fiecare în felul lui.

La București, boerii și sătenii îl primiră cu multă însuflețire. Militarii se arătară la înălțimea cinstei lor. Artileriștii mai ales, care auziseră, că Domnitorul e un artilerist dibaci, căutară mai mult ca toți să placă lui Vodă.

La exercițiile de tragere lucraseră mult, numai ca să ese toți bine.

Cînd timpul veni și Domnitorul Carol apără înaintea lor, figura Sa brună și

trasă, ochii accia mici și scînteetori arătară tuturor mai mult pe un om aspru, foarte milităros, gata parcă să zică: *Trageși în Turci...*

Lucrurile însă merșeră bine. Domnitorul după ce 'i inspectă, plecă de la artileriștii destul de mulțămii.

Dar după câteva minute, un tun, cum se întîmplă, ce făcu, ce dresă, că odată, cînd vrură artileriștii să-l sloboadă, obuzul sau ghiuleaua care sbură din el, rupse mîna unui soldat de fel oltean de prin Doljiu.

Toți camarazii lui, bănuiră că această întîmplare e un semn rău: *se face resbel.*

Și toți se gîndiau la Domnitorul cel nou. Privirea lui aspră da de bănuiră. Răsboiul nu era de parte.

Și așa au trecut câțiva ani și răsboiul

la care se gândiau artileriști din 1866, a venit peste noi. Trebuia deci să luptăm.

Dar lucrurile au mers pe șleau. Olteanul cu mâna ruptă pare că a prevestit totul.

Florea Blejan, primul mort, în Oltenia a perit de șrapnelul turcesc.

În Oltenia, s'a pregătit oastea română pentru trecerea Dunării și tot din Oltenia, la Calafat, răsună primul tun românesc.

Și Carol, Domnitorul fu aci lângă tun când veni răspuns de la Turci. Când

ghiuleaua se sparse lângă El, tot după pământul oltenesc salută inimos războiul care începea : «*Aceasta e muzica, ce-mi place...*»

Și a fost războiul, nu glumă și pe un mal și pe celălalt al Dunării bătrâne. Artileriștii mai ales, după acea vreme își amintesc și acum cazul cu soldatul de la 1866 și asaltul grozav de la Oponez în 1877.

PETRE DANILESCU.

CARMEN SYLVA

Sclipiri de gând

Viața este o artă, în care noi adeseori rămânem numai diletanți; maestru poate să ajungă cineva numai dacă își sacrifică sângele inimii.

Suferința e un plug greu, mânat de un braț de fer; cu cât pământul e mai sărac și neroditor cu atât mai mult îl sfășie; cu cât e mai bogat cu atât pătrunde mai adânc.

Femeile care se amestecă în politică, sunt întocmai ca găinele care se fac vulturi.

Noaptea toate sunt aprinse; stelele, gândurile și lacrimile noastre.

Cei tari au numai datorii, cei slabi drepturi.

Fericirea e ca un ecou; răspunde, dar nu vine nici odată.

Dumnezeu poate să ierte, natura nici odată.

Bărbații distrug cu coarnele, ca taurul; sau cu labele, ca ursul; femeile cu dinții, ca șoarecile, sau cu o străngere ca șarpele.

Geniul e ca soarele, el împrumută razele sale.

Religiunea în totdeauna a inspirat arta; de aceea arare-ori artiștii au ajuns sfinți.

Amorezatul seamănă cu struțul, crede că nu-l vezi când nu te vede !...

Există un fel de modestie, care este numai o manta a mândriei.

Suferința este prietena noastră cea mai credincioasă; ea nu ne părăsește nici odată. Adesea-ori își schimbă haina

sau chiar înfățișarea; o recunoaștem însă, după strângerea ei prietenească și intimă.

Posturile fac buni apostoli, prânzurile bune fac diplomați.

La nevoie, unui prinț îi trebuie, nu mai ochi și urechi; gura nu-i servește decât numai ca să zâmbească.

O femeie neînțeleasă e aceea care nu înțelege pe alții.

Pentru a lupta în potriva amicilor tăi, trebuie mai cu seamă curaj. Se pare că îți stângi singur focul din vatră pentru a rămânea în frig.

Prietenia scade, când este prea mare fericire într-o parte, și prea multă nenorocire în cealaltă.

Lingușitorii regilor sunt creaturi triste, iar acei a poporului trădători.

Nu căutați mângăere de cât în lucrurile nemuritoare: natura și cugetarea.

Muncești zadarnic, dacă vrei să faci pe alți oameni să înțeleagă limba ta, mai înainte de a fi învățat să vorbești cu ei în limba lor.

Una din două trebuie să posede omul: sau o adevărată credință sau o adevărată filosofie. Ar trebui să învețe «Părinte, facă se voia ta!» sau «Natură, slăvesc legile tale», chiar dacă voi cădea zdrobit sub ele.

Politica înaltă e alcătuită din josnicii, care sunt treptele pentru a te înălța.

Acela care dorește, în adevăr, să fie mare, trebuie să dispară îndărătul operelor sale.

DIM. C. ZAVALIDE.

1906, București.

CARMEN SYLVA

Vremea și iubirea

Sub un copac mareț, care își întindea ramurile peste întreaga boltă cerească și de care atârnavă frunzele ca niște stele, sta o femeie uriașă și impunătoare — Vremea — care privind cu ochi visători în depărtările veșniciei apuca crengile copacului, le scutura încet, încet; iar frunzele cădeau pe pământ cu sutele de mii, frunze de aur, de argint, de plumb, de hârtie, de petică, frunze groase și subțiri, grele și ușoare, ascuțite și rotunde.

Oamenii numeau aceste frunze *ani* și multora li se păreau a fi de aur, dar care în curând se prefăceau în plumb, și-i trăgea cu greutatea lor la pământ, sau se schimbau într'un petec neînsemnat, care se destrăma, se făcea pulbere, lăsându-i goi și săraci, cu inimile dornice după frunzele de aur ale celorlalte.

Era însă un lucru nedrept. Pentru ce unii aveau parte tot numai de frunze de aur, sclipitoare ca diamantele, albe ca boabele de mărgăritar, pe când alții

nu aveau de cât frunze veștede, pe care ușor puteau să le arunce de la ei?

Poate că fie-care avea un puternic magnet ascuns în ființa lui, spre care se îndreptau frunzele și se lipeau când de unul, când de altul?

Sau poate că unii știau să întindă mâna mai bine și să le apuce, de și grele și se înțepa în ele, pe când alții slabi întindeau mâinele numai după cele ușoare negândindu-se că aceste sunt fără preț?

Când frunzele își sfârșiau viața, cădeau din mâna oamenilor și din ele se alcătuia o cale pe care merseseră ei.

Din frunzele cele prețioase se făceau căi minunate spre care tindeau alți oameni, pentru a culege pietrele scumpe și mărgăritarele ce mai rămăseseră presărate pe ele. Dar cu pietrele scumpe se întâmpla ca și cu frunzele vii; în mâna unora străluciau cu mai multă putere, pe când în mâna altora se prefăceau în cioburi de sticlă, aruncate, mai apoi, cu dispreț.

De la o vreme oamenii acum prinseră un alt obicei deosebit de a sărbători căderea fiecărei frunze nouă, însă se întâmpla adeseori că sărbătoreau mai cu vrednicie frunzele netrebnice de cât cele valoroase.

Se mai sărbătorea apoi și unele părți din calea, ce an cu an o petrecuse împreună, dar cu deosebire că: o parte din oameni se uitau cu dragoste înapoi, deși nu mai rămăsese urmă din calea trecută și toate se prefăcuse în nimic, pe când alții priveau gânditori și cu ochii înlăcrămați la calea cea de aur, pentru care mulți îi pismuiau dar despre care știau numai ei, cu câtă trudă au umblat-o și câte picături din sângele inimei lor au rămas pe frunzele veștede, ce acum străluciau cu o iubire nestimată, dar mai adese-ori ca pete urâte și negre ce nu se mai puteau șterge.

Mult se plângeau oamenii de frunzele de plumb care nu aveau nici frumuseță, nici preț, ei numai greutate și înfățișare mohorâtă, de care nimeni nu se bucura.

Cea mai duioasă priveliște erau părinții, care se munceau, se jertfeau ca să apuce pentru copiii lor frunze de aur, pe când pentru ei însăși se mulțumiau cu frunze de plumb, par'că aceasta le-ar fi lege și nici că s'ar putea să fie altfel!...

Unii oameni voiau, cu de-a sila, să smulgă de la Vreme câte ceva, și porneau războiul groasnic în contra ei; dar nimeni nu o putea ajunge la înălțimea unde se afla, — cu creștetul în mijlocul boltei cerești, cu mâna stăpânind soarele și cu privirea liniștită ținută în depărtare. Par'că nici nu știa că doboară frunzele peste întreaga lume. Din când în când, ca trezita din vis, surădea blând și cânta pierdută în gânduri:

Tot se mai mișcă aștrii, eternul mai străluce
Și toate se vor pierde mai târziu sau mai de vreme.
Arborul mândru al lumii murind mi se supune
Și-l stăpânesc de-apururi,
Când suflu cu putere îl fac de veștejește
Iar frunzele ușoare, se mistuiesc în flăcări
Ca cenușa ușoară a timpului trecut.

Acest cântec nu se pierdea în pustiu; o copilă drăgălașă și fermecătoare îl auzi și răs.

Așa de mare îi era frumuseța și râsul, așa de drăgăstos, în cât iarba și florile, munte și văcele, se grăbiau ca să o asculte și să o zărească, și chiar frunzele veștede care cădeau, mai inverzeau din nou ca sub atingerea inviitoare a razelor de la soare.

«Vino! Vino!» se auzia de pretutindeni. Pretutindeni o nouă mișcare, o nouă viață se deștepta. Acel «Vino! Vino!» murmurat și șoptit de graiul tuturor apropia ființa de ființă și le contopia în marea minune a creațiunii, cu joc și petreceri, în răs și glume, fără grabă, fără zor și fără luptă.

Și acea copilă sburdalnică, în îndrăzneala ei drăgălașă, striga neconținut, pe când fața-i strălucia de veselie și ochii împrăștiu valuri de lumină peste întreaga lume :

O Vreme, eu sunt *Iubirea*
 Și nu am teamă de tine
 Stăpână a toată lumea eu sunt
 Și toți trăiesc doar, prin mine
 Eter și aer, flori ca și stele
 A soarelui raze sunt ale mele !
 E mare puterea care-i mă 'nchin ;
 Eu port iubire, tu numai chin !
 Un cuvânt mic dacă șoptesc
 Întreaga lume o stăpânesc.
 Cu mine port, cânt și drag și dor
 Și nici odată nu am să mor !..

DIM. C. ZAVALIDE.

Pagini din Istoria Națională

Un epizod din războiul 1877-78

În noaptea de 25 August 1877 noi — trei regimente — am stat departe de oștirea Turcească ca la 8—10 kilometri.

A trimis căpitanu pe un soldat să vadă unde sunt Turcii, ce fac?... El a plecat călare spre ei.

Era o ceată de nu vedeai nici la zece pași... S'a dus el, cât s'o fi dus și a rătăcit... Crezând ca să întoarcă îndărăt la noi, a mers tot înainte pân'a dat de Turci, ce dormeau toți duși, să toci lemne pe ei, între două dealuri depărtate unul de altul ca de 7 m.

Când a ajuns în mijlocul oastei, a pus goarna la gură și a sunat de s'a auzit tocmă la ai lui.

Turcii se sculau buimăciți și pe care-i vedeau, ai de jos, la capetele lor sculați dau cu iataganele și i tăiau, crezând că sunt Români. S'a măcelărit atunci ca peste 1009 turci, ei dintre ei, pân' băgară de seamă că sunt tot de-ai lor.

Unii au fugit care 'ncotro au apucat. Cine știe încotro o fi fugit?... Călărașul nostru abia despre ziuă s'a întors pe unde a putut la noi. Cum am aflat de una ca asta, ca fulgerul ne-am repezit spre Turci. Când am ajuns acolo, i-am găsit pe toți morți : tăiați, făcuți ciopăți.

Am intrat în corturile lor și am luat tot ce am văzut cu ochii : arme, ghiulele, puști...

Am luat-o apoi încotro fugise ai zdraveni, pân' am dat de Plevna. Acolo au intrat întâi Moldovenii în foc și i-au prăpădit pe toți ; apoi am intrat noi și am ținut lupta pân' s'a prădat.

Spus, de Ion B. Nistor, veteran din Catane, Dolj.

ȘT. ST. TUȚESCU.

RĂSUNET MIC

Când viața românească a ajuns pe pragul celor patru-zeci de ani de domnie al Marelui Rege Carol I, și 'și sorbește în tihnă nemărginită fericire față cu atâtea mari nenorociri, prea crude, venite în torente de urgie peste soarta ei până la anul 1848 ; cum pot eu, o celulă de gândire, în clipele astea, să-mi arăt bucuria prea mare ce se resfrânge asupra'mi !

Care 'mi poate fi cuvântul, când față de atâtea fericire rămân fără grai, deși în inimă se prăvălese Idealurile cele mai sublime în pulberea razelor naționaliste !

Aș aduna Poporul prin crucișături de drumuri și piețe ; le-aș mulțumi cu plânsul cald pentru marea fire a românului, cum știe el să răspunde, să-și arate toată dragostea și mai mult să-și deie viața pentru *Bunătatea și Infelepciunea Regelui Carol cel Mare*.

10 Mai este steaun de la Răsărit... De la începutul ei, de când s'a arătat pe cerul viitorului României, la 10 Mai, 1866, Poporul a urmărit-o, cu toată credința în drumul ei; a ajuns la 10 Mai, 1881 — memorizată prin Coroana de oșel, la 10 Mai din anul acesta și va ajunge la 10 Mai, Anul Impărăției!...

Acesta este visul Marelui nostru Rege, care 'I împletește mai mult înțelepciunea și energia, buna noastră Mamă, Regina Elisabeta, care ne cântă la căpătâi și ne înalță inimele, ne îmbracă cu haina deșteptăciunii și a frumosului și mai mult încă, ne leagă rănile, Ea singură, când ne dor!!...

Propteaua acestor năzuinți se reazimă și va lua ființă prin Carol II, viitorul Impărat...

40 ani de domnie!

Întreg Poporul tremură la atingerea acestei expresiuni și nimănui par'că nu 'i vine crezarea, cum s'au perindat acești ani așa de repede. Ani, în care România s'a ridicat, a arătat lumii întregi: Fala Daco-Romană nu moare, că România o

un stat puternic, drept și civilizată, că prin însușirile nobile ale lui, merită multă viață și libertate!

Conștiința Națională, de un timp, mai mult crește. Apostolii mai mult să ridice, și din această luptă spre înaintare... secolul al XX-lea va aduce la îndeplinire dorul Voevozilor Ștefan și Mihai.

Fraților noștri pribegi, asupriți și purtați în lanțuri, către Patria-Mamă, li-i toată speranța; de la România liberă așteaptă scăparea.

Astăzi o parte din ei, sosesc în București, la Expozițiune, și se vor reînnoaște înțăriți la inimă și cuget, spunând tuturor celor care li vor aștepta, în drum:

Fraților de pretutindeni, din orice parte, unde e răslătită suflarea românească, să nu uităm limba și biserica, căci alături de Vulturul ce veghează nestrămutat pe Carpați, veghează și înțelepciunea Marelui Rege Carol I, pentru îmbunătățirea soartei Românilor înstrăinați!

Cerule, trimite viață lungă Familiei Regale!!

Mai, 1906.

CONSTANTIN CIHAN

După patru-zeci de ani...

— (Studiu istoric) —

La oameni mari, fapte mari.

De la Dorohoiu până la Turnu-Severin țara întreagă va serba unul din evenimentele glorioase, aniversarea de 40 ani de când pe tronul României se află Majestatea sa Carol I. Dacă România de astăzi a ajuns în această stare înfloritoare se datorește numai acelor bărbați de valoare, cari având în frunte, o minte

regească, au știut să pue mai presus interesele țării, de cât cele individuale și de partid.

Prin multe greutăți am trecut, multă prudentă și chibzuință a trebuit să poseadă Regele Carol, ca să ne scoată din ghiarele robiei; eram o țară vecinic supusă loviturilor soartei, punctul de lovire

când al Rusiei, când al Austriei, săracă nefertilă trebuind să muncim pentru alții, aurul ce se afla în munții noștri era exploatat cu nerușinare, de o mână de străini, în cât cu drept cuvânt privind ținuturile de azi și comparându-le cu aceea ce au fost, nu putem să nu recunoaștem munca cea mare a omului dinstins, a bărbatului înțelept, a regelui mare.

Din un stat supus, am ajuns încetul cu încetul a fi liberi și independenți, războiul din 1877 a făcut cunoscut Europei «puii de lei», ce își vărsau sângele pentru salvarea nu numai a patriei lor dar și pentru a marelui împărății moscovite, și atunci când am eșit biruitori, o cunună de oțel s'a pus pe fruntea viteazului Rege, cunună de merit și de bravură, pentru Căpitanul care a condus cu atâta măiestrie și tact «copii săi» în focul luptei.

Peste patru ani, a pus «coroana regască», de atunci s'a legat pentru vecinicie de sufletele și aspirațiunile noastre ducându-ne din isbândă în isbândă astfel că țărișoara cea mică pe care a, găsit-o în 1866, s'a transformat în 1906 într'o țară mare, frumoasă, bine văzută în concertul European și care prin bogățiile ce sunt în ea, e mementă de a avea un frumos viitor.

Patru-zeci de ani de muncă continuă, patru zeci de ani de sbuciume sufletești până ce să ajungem la marele progres realizat în curs de patru decenii, și atunci când întreaga suflare românească caută să slăvească faptele mărețe, se găsesc spre rușinea lor, profesori cari sub masca falșă a patriotismului caută să turbure acest jubileu, dar eforturile lor sunt zadarnice.

Serbarea nu e numai a locuitorilor acestei țări, ci unde o inimă românească a bătut, au trășăvit, la aflarea acestei recompense, ce se face Coroanei, și au să vie frații noștri Basarabeni, ce se

află sub jugul despotic și au să-și dea mâna cu macedoneanu și ardeleanu, ce se luptă voind a rămâne Români, au să vie să deue omagiile lor Regelui tuturor Românilor.

Dânșii n'au avut fericirea noastră să respire aerul liber, n'au avut bucuria ca să aibă în frunte un mândru Rege, dar totuși ei n'au uitat că sunt și vor rămâne Români, că se sărbătorește Regele lor, al inimei prea curate ce a rămas cu toate prigonirele, tot românească.

Se slăvesc deci patru-zeci de ani de progres, patru-zeci de ani de luptă continuă, sub conducerea înțeleaptă a Marelui Rege...

... Străinul care s'ar fi hazardat să străbată România în 1866, ar fi putut vedea lipsa de drumuri de fer, de comunicații între orașe, drumul îi se părea lung și anevoios; îi se desfășurau înaintea ochilor satele sărace, țăranii slabi, orașele orientale, iar deasupra tuturor ignoranța.

Câtă schimbare de atunci! azi avem drumuri de fer bine întreținute cari au ajuns la 40.000 kilometri, drumuri particulare ce străbat creerii munților și fundul văilor, holdele odinioară goale, sunt azi acoperite de spicul grâului și de porumb, satele capătă aspectul orașelor, iar clădirile ce sunt în unele centre, pot rivalisa prin luxul și eleganța lor cu cele similare din orice capitală a Europei.

Cum ne-a văzut Principele Carol Anton de Hohenzollem, cum ne privește astăzi.

Cifrele elocvente din statisticele noastre, vorbesc de la sine; în toate ramurile activități omenești, nu putem să nu constatăm un progres însemnat. Ce am fost în 1866?

O muscă mică care cerea să bată din aripi, azi un munte ce se înalță falnic, mândru, semeț! Eram 4 milioane de suflete, și ce suflete! în mare parte cari

se stingeau, inimi cari erau amenințate de valurile străine, în cât nu erai sigur de viață, azi sunt peste 6 milioane 500.000 mii. Puțin prea puțin ar spune pesimiștii, mult, colosal de mult, vom spune noi, ne-am format înecet, atunci natalitatea scădea pe zi ce mergea, azi *excedentul e mare la nașteri unde? în sate la țăranii noștri.*

Evident că s'au schimbat condițiunile de traiu, legile aspre ale regimului fanariot erau pretutindeni simțite, a venit *Mihail Kogălniceanu*, cu inproprietărirea țăranilor, *Demitrie Sturdza* cu legea tocnelilor agricole, *Petru Carp* cu acea a minelor, *Tache Ionescu* cu a cleului, *Ioan Lahovary* cu a casei de ajutor. Baza populației sunt deci țăranii, dacă au fost ani de secetă, au fost și ani buni, și apoi condițiunile materiale s'au îmbunătățit. În multe părți țăranii arendează singuri moșii, de sute de pogoane. *Spiru C. Haret* a făcut băncile populare ce au aproape 240 milioane de lei, capital ce crește zilnic.

Îi s'a ușurat dările și instituția «credîtului agricol» îi se îmbunătățește soarta, dându-i o mână de ajutor, când are necesitate.

Lumina la sate, azi — cum ori și cine poate constata — e mare, școalele rurale sunt frecventate de toți elevii de țăranii, școalele normale, școalele agricole și seminariile, sunt focarele de cultură cari adăpostesc generația de la sate.

Ei sunt apostol cari conduc generația de mâine, de la care se așteaptă dezvoltarea adevărată a *minței țăărănești.*

Cum erau școlile în urmă? întâiu nu existau școli, cartea se învăța prin biserică, droaia neștiitorilor era putem zice 99 la sută, azi avem 55 la sută, și sunt unele județe ca Covurluiul, care dă o cifră minimă de neștiitoare.

Bibliotecile populare înjghebate nu de mult, au răspândit în cătunele și sātu-

letele noastre, lumina bărbaților însemnați ce prin scris și-au așternut, ideile lor.

Literatura noastră nu era cunoscută de săteni, azi ori și ce elev a citit pe Alexandri și Eminescu.

Da, ar fi de zis asupra hranei proaste ce o consumă o mare parte, dar aici e de vină — *obiceiul religios* — totuși ei sunt voinici și alimentația se caută a fi îmbunătățită.

Representanții lor în Parlament pretind ca cererile lor juste, să fie satisfăcute de guvern, e deci o legătură directă între dânsii, și șefii statului.

Orășenii s'au desvoltat, și paralel cu ei viața noastră economică, comercială.

Bazele ori cărei țări e comerțul. În 1866 existau vre-o două bănci, cu capital străin, dobânzile erau enorme de 18 și chiar 20 la sută, azi avem băncile și instituțiunile financiare ale noastre. Banca Națională i-a o dobândă de 6 la %.

O enumerare a acestor case financiare e de ajuns să ne arate capitalul lor care e în majoritate românesc; *Marmorsch-Blank* (București), *Banca de Scont*, *Banca Agricolă*, *Casa Sesek & Comp.*, *Banca Generală Română*, *Creditul Urban*, *Banca de Comerț*, apoi băncile particulare: *Eftimiu*, *Finkels*, *Moroianu*, *Steriu*, etc., etc.

Petroleul românesc e căutat nu numai în Europa, dar chiar și în America, vastele terenuri petrolifere cari erau lăsate înaintea cum am zis prada lăcomiei, unui monopol de oameni, sunt azi exploatare, sub directa supraveghere a statului.

Sosietăți s'au instituit, iar debușeul nostru comercial, se lărgește, avem în *Galatz* și *Brăila*, docurile cari aduc un serviciu imens comerțului.

Câte vapoare erau în 1866? nici unul! azi avem 5 vapoare, numeroase șalupe, remonchere, și un serviciu maritim excelent; vapoarele noastre fac înconjurul

Europei și trec prin Asia, ajungând până la Egipt, măbindu-se rețeaua maritimă, se mărește tot odată avuția noastră, avem unde trimete mărfurile și lemnul care e tăiat în pădurile seculare ale munților Moldovei, se scoboară pentru a fi dus în țările cele mai îndepărtate ale lumii.

Relațiunile noastre externe erau aproape nule, azi avem reprezentatii noștri; în toate centrele mari numele de *Român* e pronunțat cu respect; în colțurile *Europei*, trimișii noștri plenipotențieri ocupă locul de onoare în corpul diplomatic.

Ne-au servit îndeajuns, aceste relații, convențiile comerciale sunt făcute în favorul nostru, importăm cele necesare cu un tarif vamal anume făcut, nu după placul străinătăței, ca să ajungem, că o pălărie (a lui Gregorie Sturdza) ce era adusă din Viena, să coste la vamă taxa 15 lei!... în 1866.

Guvernele ce s'au succedat în intervalul acestor 40 de ani, au fost toate mari, mare a fost guvernul Lascar Catatgi până la 1876, mare a fost guvernul Brătianu Ioan până la 1888, care au avut de luptat cu piedice colosale ei au; făcut să avem o armată, ce azi în caz de războiu dă 2 milioane și jumătate de luptători, o armată care e bine întreținută, bine rânduită de anumite organizațiuni militarești. Cam era armata pe timpurile din 1866, o armată proastă, căci nu era organizată bine, și țesuși ostași au luptat cu vitejie.

Avem un serviciu excelent de jandarmie care aduce reale foloase.

Dar cultura? cu mândrie se înalță, școlile și palatele universităților, avem școli de tot felul, înbrățișând ramurile agricole, industriale, comerciale, științifice.

Acei ce au trăit pe acele vremuri, au putut constata răul imens, lipsa de in-

gineri, lipsa de medici, te durea un picior repede îți lăsa... sânge, serviciul medical e azi la înălțimea lui, somitățile medicale românești, sunt primite cu plăcere în cercul savanților străini.

Universitățile noastre ne dau magistrați eminenti, profesori culți, medici buni, față de... puțin în trecut.

Singur școala lui Davila a dat câțiva doctori, încolo puteai să mori cu zile atât de mulți... medici se aflau¹⁾.

De progresul culturii, s'a legat progresul savanților noștri, avem societăți științifice de întâiul rang, reviste admirabile medicale, agricole, tehnice, artistice, față de nimic în 1866.

Dar literatura, artele, câte atenee erau atunci, câți literați existau, câte opere literare se vindeau și se desfăceau?

Societatea Academică Română devenită în urmă Academia Română, onorează cu premii lucrările literare; Ministrul de culte subvenționează scriitorii talentați, orașele abundă de societăți literare fie ale tinerilor, fie ale oamenilor maturi, reviste literare erau în 1866, una singură, a lui Boliac, și numere răslățite ce apăreau din *România Literară* a lui Alexandri.

Astăzi centrele mari până și satele au reviste, orașele mici ca *Hârlăul* scot gazete literare, *Convorbirile* au ajuns patru-zeci de ani de când apar, presa în 1866 lăsa de dorit, se scotea cel mult 1000 de numere, azi avem ziare mari ca «Adevărul» și «Universul» ce scot câte 70 până la 80.000 exemplare zilnic, apar 10 ziare în Capitală față poate de «Pruncul Român» al lui C. A. Rosetti și «Steaua Dunărei» a lui Kogălniceanu.

Regimul parlamentar e bicameral o Cemeră și un Senat, ce au reprezentanții tuturor claselor. Presa luminează ori... întunecă opinia publică și odată cu a-

1) Nici o regulă fără excepție, existau puțini ca Potecă, Brezoiianu, Davila, etc.

vântul ei, a luat avânt ziarele speciale ca comerciale, agricole, tehnice, religioase ce nici nu se vedeau prin 1866.

• • •

Iată progresul realizat, spațiul nostru e mic, căci volume întregi s'ar putea scri; cu această ocazie, ținta noastră a fost de a arăta în scurt ce au fost atunci, ce suntem astăzi.

Rând pe rând la cârma statului s'au perindat bărbați mari, oameni de talia unui *Ioan Ghica*, *Brătianu Ioan*, *C. A. Rosetti*, *N. Ionescu*, *Cantacuzino Gr.*, *Tache Ionescu*, *Carp*, *D. Sturdza*, capacitatea ce au avut în vedere interesele națiunei.

Am ajuns deci în anul 1906, la ceea ce suntem prin munca **tuturor**; asta însă nu înseamnă că idealul nostru s'a sfârșit.

Popoarele fără ideal lăncezesc, din o Spartă, coruptă și o Romă leneșă n'a rămas de cât amintirea.

Să nu dormim pe lauri ce ni se dau acum, să muncim înainte, înainte!

Avem de ridicat la rangul lor care li se cuvine milioane de brațe, avem datorii sacre față de frați.

Politica lumei stă pe o infirmă parte din secundă, a spus celebrul Bismark; împărățiile mari temute, se prăbușesc, trebuie să veghiem cu ochii pururea neadormiți către acei, ce sunt sânge din sângele noastră.

... Ne-a făurit Regele Carol un popor demn de avea un Șef regal, o persoană ca a Sa; din fereastra vagonului regal ce îl va aduce în țară, va privi acele holde mândre, acele clădiri splendide; la care a fost ajutat de Mama răniților de inima nobilă și mărinimoasă, de cântăreața voevozilor și a jupăneselor din trecut — din iubita Regină Elisabeta, și se va bucura împreună cu noi, la serbările triumfătoare ce le-am făcut pentru *El* și *Ea*, pentru Coroana regală.

La oameni mari, fapte mari! Da, e

Mare Carol I prin vitejia Sa puternică, prin inteligența Sa superioară, prin operele Sale nobile și protejările ce le acordă neamului Românesc, da, sunt Mari Amândoi, prin aceea ce concretizează idealul României întregi. De aceea le adresăm urarea veche românească:

... Să trăești Măria Ta, să-ți dea acel puternic încă mulți ani de viață ca să duci mai departe destinele noastre, așa după cum le dorești; și Ție Augustă Regină să-ți duci înainte opera cea sfântă, căci veacurile te vor prea mări...

M. A. RENNERT.

Piatra-Neamț.

ROBERT LOUIS STEVENSON

TEZAUURUL DIN FRANCBARD

CAPITOLUL IV.

Educația unui filozof

Dar băiatul nu putea fi convins că făcea rău pe când fura. E adevărat că nici doctorul nu credea că făcuse rău; dar nu era omul prea scrupulos când avea nevoie de replică.

«Și acum», încheie el, «incepi să înțelegi? Singurii mei prieteni au fost acei cari neau ruinat. Gretz a fost academia mea, sanatoriul meu, raiul meu de plăceri inocente. Dacă mi s'ar da milioane, le-aș respinge: *Petro Satana* — fugi diavole! Ia seama la pilda mea; disprețuiește bogăție, urăște influența degradatoare a orașelor. Higiena — higiena și averea mijlocie — acestea să-ți fie deviza în toată viața!»

Sistemul de igienă al doctorului să potrivea aidoma cu gusturile lui; și icoana vieții ideale era o inscripție fidelă acelei pe care o ducea el atunci. Dar e ușor să convingi pe un băiat, când atunci în discuție tot felul de fapte ca argumente.

Apoi, era un lucru admirabil în filozofie, era entuziasmul filozofului. Nu mai era altul care să placă ea el; și dacă nu era un logician mare și deci n'avea pretenție să convingă mintea, avea desigur ceva din poet și o putere de fascinație care-ți răpea inima. Ce n'ar fi putut îndeplini în obicinuita-i admirație pentru sine însuși și pentru întâmplări, desăvârșit desigur în clipele-i de melancolie.

«Băiete», zicea el, «fugi azi de lângă mine. Dacă aș fi superstițios, ți-aș cere să te rogi și pentru mine. Sunt într'un moment de intuneric sufletesc; spiritul rău al regelui Saul, furia negustorului Abudah, diavolul din persoana călugărului medieval, e cu mine — este în mine», zise el bătându-și pieptul. «Vițuriile naturii mele sunt acum la apogeu; plăcerile nevinovate mă îmbie în deșert; mi-e dor de Paris, mi-e dor să mă tăvălesc în noroiu.

Uite, «continua el, scoțând o mână de bani, «mă lipsesc, nu mă încred în valoarea lucrurilor materiale. Ia-i, păstrează-i pentru mine, cheltuieste și pe lucruri dulci, aruncă-i în fundul râului — am să-ți aprob purtarea. Scapă-mă de lucru al meu la care renunț. Dacă mă vezi murmurând, nu ezită; dacă nevoia cere, fă să derajez trenul! Vorbesc, desigur, în pilde. Orice nenorocire ar fi mai bună pentru, de cât să ajung viu la Paris».

Desigur doctorul se bucura de mici scene de felul ăsta ca de o mică variație în sistemul său pedagogic; ele reprezentase elementul Byronian în puțina poezie arificială a existenței sale; dar pentru băiat, măcar că era confuz asigurat de însemnarea lor teatrală, reprezentase mai mult. Doctorul gusta poate prea puțin, copilul, posibil, prea mult din realitatea și gravitatea acestor ispite.

Intr'o zi să facu mare lumină în mintea lui Jean-Marie. «N'ar putea bogăția să fie întrebuițată bine?» întrebă el. «In

teorie, da», răspunse doctorul. «Dar s'a văzut că, în practică, nimeni nu face altfel. Toată lumea 'și închipuie că trebuie să facă altfel când se 'mbogățește; dar a poseda bogăția înseamnă a te degrada, dorinți nouă nasc; gustul idiot al vanității distruge sâmburile plăcerii». «Atunci, dumneata ai fi mai bun, dacă ai avea mai puțin», zise copilul.

«Desigur nu», răspunse doctorul; dar vocea lui tremura pe când vorbea.

«Dece?» întrebă nevinovăție fără milă.

Doctorul Desprez văzu 'ntr'o clipă toate culorile curcubeului; i-era ca și cum universul stabilit de veacuri s'ar scufunda împreună cu el. «Pentru că», zise el — prefăcându-se că se gândește, după o pauză lungă — «pentru că mi-am format viața după averea pe care o am. Nu e bine pentru oameni de vârsta mea să fie turburați brusc în obiceiurile lor».

Asta fusese o lovitură puternică. Doctorul respiră din greu și căzu într'o stare de posomorâre, toată după amiază. Cât despre copil, era mulțumit de sfârșitul indoilelor sale; se mira chiar că nu prevăzuse răspunsul evident și conclusiv.

Credința lui în doctor era o probă puternică de bunătate. Desprez era dispus să fie ca o stavilă în fața vântului, după masă, mai ales după vinul de Rou, slăbiciunea lui de frunte. L'ai fi observat atunci, în căldura sentimentelor sale pentru Anastasia, cu obrazii îmbujorați și cu un surâs dulceag și abia perceptibil, l'ai fi observat discutând tot felul de subiecte și fiind puțin c'am spiritual. Dar băiatul adoptat nu și-ar fi permis să întreție vre-o indoială care să pară nerecunoștință.

E foarte adevărat că un om poate să-ți fie ca un al doilea tată și totuși să bea prea mult; dar cei cu sufletul prea greoi ca să primească asemeni adevăruri.

(Va urma).

ALBERT DAV.

Colaboratorii Revistei OVIDIU

Florian I. Becescu, Rădulescu Niger, Dr. Al. Tălăşescu, Nuşi Tulin, Dim. C. Zavalide, Albert Dav., Dem. Teleor, G. Murnu, G. Tutoveanu, I. Duscian, Căpitan Popovici (Răsboeni), Dionisie Stoica, Opran Potârcă, D-na Nuşy P. Vulcan, D-na Ecaterina Dimonie, Leontin Iliescu, F. David Bacău, Iulian Siniol, M. A. Rennert, Const. Cihan, Const. G. Brădeţeanu, Al. Răulescu, Dem. D. Stoenescu, N. Başaria, P. Daniulescu, Ion Constantinescu, I. Ghiţun, Cruţu Delasălişte, Şt. Tuţescu, Popescu-Turnu, V. Diamandi, Popescu-Dolj.

GH. A. NASE

MEDGIDIA-GARA

Mare Fabrică de Licheruri fine distilate

de **Trandafir, Portocale, Menta, Benedictin**

Cognacuri indigene și străine, Jamaică, Rom, Tuică naturală de prune de Pitești, Vinuri excelente de Odobesti, Cotnar și Drăgășani, Oțet

și toate produsele spirtoase se găsesc la prima și renumita fabrică a D-lui GH. A. NASE

CU PRETURI UIMITOR DE EFTINE

Așa bună-oară se găsesc licheruri delicioase de portocale până la 90 bani litru. — Oțet natural până la 20 bani litru.

Am vizitat personal fabrica D-lui Nase la Medgidia și ne-a rămas o impresie neștearsă de modul aranjării, al ordinii și al curățeniei ce domnește.

Felicităm pe D-l Nase și-l rugăm să ne înzestreze și Constanța cu o sucursală cât de modestă a fabricii sale.

La „Bereria Regală“

Fraților Gheorghiu

SE SERVEȘTE

CEA MAI EXCELENTĂ BERE de LUTHER

MÂNCĂRI RECI

SERVICIUL PROMPT și ORCHESTRA IN TOATE SERILE

D. BALANESCU MAGAZIN DE FERERIE

Str. Carol, 167 — Constanța — Str. Carol, 167

Special în Vopsele, Lacuri, Ulei englezesc și de la Frații Asan, *qualit. I-a*

Asortiment complet în articole de:

FERERIE LUCRATĂ PENTRU IMOBILE

Broaște, Balamale, Cuie, Lacăte, Var hydraulic, Ciment, Nicovale, Menghinete și unelte de Tâmplărie, etc. etc. etc.

Toate cu prețurile foarte eftine

COFETĂRIA LA „FURNICA“

a Domnului

PETRE POSTELNICU

e asortată cu cele mai delicioase
Bomboane și Dulcețuri

DROGUERIE MEDICINALA

Alex. I. Heldenbusch

CONSTANȚA

STRADA CAROL I (SUB HOTEL REGAL)

Asortată cu toate articolele acestei branșe ca: *parfumuri, articole de toaletă, cauciucuri, seringi etc.*, se vinde mai eftin ca ori-unde.

MARE DEPOZIT

DE

MARE DEPOZIT

Vinuri indigene și Tuică naturală

La Demnul

G. RIZESCU (zis BUCUREȘTEANU)